

MA-I (Sem-I)

March-2023

Sociology

[वेळ: २:३० तास]

[गुण: ७५]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१

अ. मानववंशशास्त्र म्हणजे काय? इतर विषयांशी त्याचा संबंध स्पष्ट करा.

१५

किंवा

ब. आधुनिकतेची संकल्पना स्पष्ट करा. आधुनिकतेचा समाजशास्त्रीय दृष्टिकोन विशद करा.

प्र.२

अ. उत्क्रांतीवादात टायलर आणि मॉर्गन यांचे योगदान स्पष्ट करा.

१५

किंवा

ब. प्रसरणवादा परिभाषित करा. प्रसरणवादाच्या विविध सिद्धांतांचे परीक्षण करा.

प्र.३

अ. संस्कृती म्हणजे काय? संस्कृतीचे भौतिक आणि अभौतिक पैलू स्पष्ट करा.

१५

किंवा

ब. मानवभाषाशास्त्र म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व समजावून सांगा.

प्र.४

अ. नातेसंबंधातील विविध अभिजात अभ्यासांवर थोडक्यात टिपा लिहा.

१५

किंवा

ब. भारतातील मानववंशशास्त्रीय दृष्टीकोन संरचनावाद थोडक्यात स्पष्ट करा.

[Time: 2:30Hrs]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All question are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 A What is Anthropology? Explain its link with other disciplines. 15

OR

B Explain the concept of Modernity. Elaborate on sociologist view of modernity.

Q.2 A Explain the contribution of Tylor and Morgan to Evolutionism 15

OR

B Define Diffusionism. Examine various theories of Diffusionism.

Q.3 A What is culture? Explain Material and Nonmaterial aspects of culture. 15

OR

B What are Ethnolinguistics? Explain its importance

Q.4 A Write a brief note on various classical studies in kinship. 15

OR

B Explain briefly structuralism as an anthropological approach in India

Q.5 Write short notes on Any Three. 15

- A. Comparative Method
- B. Historical Particularism
- C. Sapir Whorf Hypothesis
- D. Structuralism

MA. Part - I (Sem-I)

March 2023

[Time: 2.30 Hrs]

[Marks: 75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 A. Explain the various approaches used in the study of sociology? 15

OR

B. Elaborate on Non-Brahmanical Perspective.

Q.2 A. Explain the Post Dumotian Critique on Caste 15

OR

B. Elaborate on how caste-based discrimination is continuing even today in India.

Q.3 A. Explain the Partha Chatterjee's view on Nationalism 15

OR

B. Explain the meaning of Nation and Nationalism from Aloysius perspectives.

Q.4 A. What positive and negative consequences of globalization in sphere of education and health? 15

OR

B. Explain the situation of the tribals with special reference to the economic transformations in the post-independent India.

Q.5 Attempt Any 3 Short Notes 15

- a. Indianization of Sociology
- b. Gender Studies in India
- c. Women and Nationalist Discourse
- d. Identity Politics in India

[गुण: ७५]

[वेळ: २.३० तास]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ अ. समाजशास्त्राच्या अभ्यासात वापरल्या जाणाऱ्या विविध दृष्टिकोणांचे स्पष्टीकरण द्या? १५

किंवा

ब. ब्राह्मणेतर दृष्टीकोन विशद करा.

प्र.२ अ. जातीवरील ड्यूमोंट नंतरच्या काळाचे समालोचनात्मक स्पष्टीकरण द्या. १५

किंवा

ब. आजही भारतात जाती आधारित भेदभाव कसा चालू आहे हे विशद करा.

प्र.३ अ. पार्थ चॅटर्जी यांचे राष्ट्रवादाबद्दलचे मत स्पष्ट करा. १५

किंवा

ब. अँटोयसियसच्या दृष्टीकोनातून राष्ट्र आणि राष्ट्रवादाचा अर्थ स्पष्ट करा.

प्र.४ अ. शिक्षण आणि आरोग्य क्षेत्रात जागतिकीकरणाचे कोणते सकारात्मक आणि नकारात्मक परिणाम झाले ? १५

किंवा

ब. स्वातंत्र्योत्तर भारतातील आर्थिक परिवर्तनाच्या संदर्भात आदिवासींची स्थिती स्पष्ट करा.

प्र.५ खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा. १५

अ. समाजशास्त्राचे भारतीयीकरण

ब. भारतातील लिंग अभ्यास

क. महिला आणि राष्ट्रवादी भाषण

ड. भारतातील अस्मितेचे राजकारण

MA - I (Sem - I)

Sociology

9 March 2023

[Time:2:30Hrs]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All question are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 A Explain 'human nature' from a Marxian perspective. 15

OR

B Elaborate on the Political ideas of Marx.

Q.2 A Explain the concept of Social fact. 15

OR

B Explain Durkheim's theory of suicide

Q.3 A Discuss the characteristics of modern bureaucracy as explained by Weber. 15

OR

B Explain how the ethical beliefs in Protestantism were critical to the rise of western capitalism.

Q.4 A Explain the concept of Fashion and Individual consciousness 15

OR

B Give a brief account of Simmel's areas of concerns

Q.5 Write short notes on Any Three. 15

- A. Legacy of Marx Today
- B. Mechanical and Organic Solidarity
- C. Iron Cage
- D. Philosophy of Money

MA-I (sem-I)

Sociology

March-2023

[Time:2.30 Hrs]

[Marks: 75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All question are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

- Q.1 A. Examine in detail the nature of scientific research and social science research and elaborate on the relevance between the two. 15
- OR
- B. What is qualitative and quantitative research? Evaluate the difference and applications of it in social research.
- Q.2 A. Elaborate on the earliest contributions to the hermeneutic approach to the study of society. 15
- OR
- B. What is reflexivity? Explain its origin and need in Social Research?
- Q.3 A. What is Virtual Research ? Explain its uses and benefits 15
- OR
- B. What is Quantitative Research ? Explain various techniques of collecting data Quantitatively.
- Q.4 A. Explain Research Proposal and its various components 15
- OR
- B. What is Qualitative method of Analysing Data? Explain Its steps and Techniques.
- Q.5 Attempt Any 3 Short Notes. 15
- a. Ontology
 - b. Feminist Methodological Perspective
 - c. Plagarism
 - d. Quantitative Analysis

[गुण: ७५]

[वेळ: २.३० तास]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ अ. वैज्ञानिक संशोधन आणि सामाजिक विज्ञान संशोधनाच्या स्वरूपाचे तपशीलवार परीक्षण करा आणि या दोघांमधील सुसंगतता स्पष्ट करा.
किंवा

ब. गुणात्मक आणि संख्यात्मक संशोधन म्हणजे काय? सामाजिक संशोधनामध्ये त्यातील फरक आणि उपयोगाचे मूल्यमापन करा.

प्र.२ अ. समाजाच्या अभ्यासासाठी हेमॅन्युटिक दृष्टीकोनातील सर्वात आधीच्या योगदानावर तपशीलवार माहिती द्या.
किंवा

ब. प्रतिक्रियापणा म्हणजे काय? सामाजिक संशोधनातील त्याचा उगम आणि गरज स्पष्ट करा.

प्र.३ अ. आभासी संशोधन म्हणजे काय? त्याचे उपयोग आणि फायदे समजावून सांगा.
किंवा

ब. संख्यात्मक संशोधन म्हणजे काय? संख्यात्मक डेटा संकलित करण्याच्या विविध पद्धतींचे वर्णन करा.

प्र.४ अ. संशोधन प्रस्ताव आणि त्याचे विविध घटक स्पष्ट करा.
किंवा

ब. डेटाचे विश्लेषण करण्याची गुणात्मक पद्धती कोणती? त्याचा क्रम आणि पद्धती स्पष्ट करा.

प्र.५ खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा.

अ. ऑन्टोलॉजी

ब. स्त्रीवादी कार्यपद्धती दृष्टीकोन

क. साहित्यिक चोरी

ड. संख्यात्मक विश्लेषण

१५
